

- LECTIO.** Manus mea nocte.] Vulgata Latina: Deum exquisivi manibus meis nocte contra eum: Græcus: ἐναντίον αὐτοῦ: **A**
Vers. 2. id est, coram eo. (& non sum deceptus. Iustinianus: Plaga mea nocte decurrit. Sic & Pagninus. Symmachus: Manus mea nocte sine intermissione extendebatur. Felix: Vulnus meum per noctem defluxit.
Vers. 3. Et conturbabar.] Græc. & vulg. Lat. Et delectatus sum. Iustinian. Et tumultuabor. Sic & Pagnin. Felix: Et vociferabor. Chald. Et rugiam coram Deo. Campens. Et eiulabo ad illum.
Vers. 4. Tenebas palpebras oculorum meorum.] Græc. & vulg. Lat. Anticipauerunt vigilias oculi mei. Hieron. Prohibebam suspectum oculorum meorum. Iustin. Apprehendisti custodias oculorum meorum. Pagn. Tenuisti vigilias, &c.
Vers. 5. Et annos seculorum. Græc. & vulgata Lat. legunt: Et æternos. Et addunt: In mente habui.
Vers. 6. Recordabar peccatorum meorum.] Ebr. רָגַגְתִּי. Græc. & vulgata Lat. vocem hanc non reddiderunt. Iustinian. vertit: Cantus mei.
 Et peruestigabat spiritus meus.] Græc. καὶ ἐκάλειτο πνεῦμα μου: id est, Et inquisiuit spiritus meus. Vulg. Lat. Et scopebam spiritum meum. Sic & Hieron. & Iustinian. Pagn. Et scrutabitur spiritum meum. Felix: Et perscrutabitur spiritus meus.
Vers. 8. Finemne habet oraculum.] Vulg. Lat. particulam hanc non reddidit.
Vers. 10. Ista est imbecillitas mea.] Græc. & vulg. Latina: Nunc capii. Felix: Expectatio mea est. Pagnin. Et cogitavi occidere me, propter annos dexteræ excelsi.
Vers. 13. Sicut Deus.] Græc. & vulg. Lat. addunt: Noster: quod in Ebræo non est. Sic in versu 15. legunt: In brachio tuo: cum Tuo, non sit in Ebræo.
Vers. 17. Inundarunt aquis nubila.] Græc. & vulg. Lat. Multitudo sonitus aquarum. Hieron. Excusserunt aquas nubila. Felix: Effuderunt aquas nubes. Reliqua satis concordant.

PRIMA PARS.

EXPLANATIO. Vocem mea ad Deum.] Per vocem intellige ardentem precationem, & anxios mœsti cordis eiulatus, quibus opem Dei in tribulationibus quærebat. Ideo rectè adiectum est verbum clamandi.

Vers. 1. Habet autem hic versus, veluti summam quandam totius Psalmi, qua simul vsus illius mox initio ponit Propheta, cuius illum gratia Ecclesiæ Dei præcinendum dederit, quid videlicet in illo obseruari, & in exemplum rapi voluerit: nempe quod in tribulationibus constitutus, voce sua & eiulatu ad Deum clamaret, & ab illo sit exauditus. Hoc multis Psalmis populo Dei commendat, præsertim supra Psalm. 66.

Huc etiam facit, quod non simpliciter dicit, Ad Dominum clamaui, & auscultauit mihi: sed, Vox mea ad Deum, clamabam nec id semel tantum, sed secundo: Vox mea, inquit, ad Deum, & auscultabat mihi. Quibus verbis nihil aliud agit, quam vt certò se ad Deum clamasse, & exauditus esse testetur: vt si quid certò vidisse te, ac cognouisse testari volens, non simpliciter dicas, Vidi hoc: sed, Vidi hoc hisce oculis meis.

Et auscultauit mihi. Vnde hoc cognouit? Ex liberatione. Sed cur non cogitauit casu se, vel propria liberatum esse industia? Hæc cogitatio est incredulorum, quibus ne latum quidem diuinitus auxilium persuadet, quod orando sint exauditi. Omnium enim ægerrimè creditur, arrigere Deum aures ad preces afflictorum. Ergo fides, quæ sola verè ad Deum orat, sola etiam audisse ac succurrisse Deum agnoscit & fatetur.

Vers. 2. In die tribulationis meæ Dominum quærebam.] Quod dicit, Vocem suam & clamorem fuisse ad Deum, id iam amplificat: & quæ id factum sit animi angustia, vsq; ad vers. 10. docet. In die tribulationis meæ Dominum, inquit, quærebam.

1. Obserua primùm, quod tribulatum & angustiatum se fuisse dicit, non solum iniuria malorum adfectum, בְּיַד צָרָתִי, inquit: id est, in die angustia meæ, videlicet cum anxius essem. Ergo in rebus aduersis etiam sancti redduntur anxij, ne quis Stoicum quiddam in illis quærat.

2. Deinde, quod angustiatum confugerit, Dominum, inquit, quærebam. Quæritur Deus bifariam à pijs. Primùm, perpetuo erga illum timore, & irremissa voluntatis ipsius obseruantia. Sic Psal. 14. legimus: Dominus de cælo prospexit super filios hominum, vt videret num esset intelligens quisquam, quærens Deum. Deinde, imploratione auxiliij. Sic Esa. 55. Quærite Dominum, dum inueniri potest: inuocate eum, dum propè est. Priore modo semper, posteriore verò in die tribulationis rectè quæritur. Exigit autem posterior modus priorem. Frustrà namque in tribulationibus Dominum quæremus, si præterea nulla erga illum obseruantia fuerimus.

Manus mea nocte extendebatur.] Habet prima Psalmi pars, post præmissam summam, hæc duo. Primùm, quantus fuerit angustiatum cordis æstus: alterum, quæ fuerint illius cogitationes malum non releuantes, sed potiùs aggrauantes. De primo intelligenda sunt, quæ hinc ad versum vsque quintum: de altero, quæ subinde ad decimum vsque tractantur. In primo meminit quàm totus & corpore & anima ac spiritu consternatus fuerit. Ita dicit manus fuisse extensas, animam respuisse consolationem, spiritum mœrore fuisse obuolutum, oculos non admisisse somnum, linguam consternatam nihil esse loquatam.

De manuum extensione vide Esa. 1. Manus ad suprema extentæ, supplicis animi symbolum habent. Nā ita comparati sumus, vt animi submissionem externo corporis gestu declaremus. Indicat itaque verè se humiliatum ac supplicem, diuinam ambiuisse clementiam. Nocte, inquit. Commodum precationibus serioribus tempus nocturnum est, vbi post diurnum strepitum, semotis testibus, effuso mœsti cordis æstu, ad Deum oratur. Nullus hic locus est hypocrisis, vbi nihil sub oculis mortalium, sed in vnus Dei conspectu agitur. Tales precationes requirit à suis Christus, Matth. 6.

Consolationem respuebat anima mea.] Hoc est, Nulla apparebat spes rerum meliorum, quæ potissimum animis afflictis consolationem adferre solet: vt non admittere consolationem, idem sit atq; despera-